

ter, kalksten, diatomejord, ler og lerprodukter, lithografisk sten, obsidian, pimpsten, sand og grus.

De egentlige brændstoffer omtales ikke, men derimod en del andre organiske stoffer som asfalt, ozokerit og andre voks- og harpiksarter. Også en luftart som kuldioxyd får en omtale på et par sider.

Indenfor de enkelte stoffer er det særlig deres geografiske udbredelse, deres udnyttelse og udvindingsmetoderne samt de forskellige produkter, der fremstilles af disse råstoffer, produktionens størrelse og i nogle tilfælde verdensmarkedets pris, der gøres til genstand for en udførlig omtale, hvorimod der gås lettere hen over stoffernes fysiske og mineralogiske egenskaber.

Bogen er i virkeligheden en håndbog i de vigtigste mineralske råstoffer og deres anvendelse, og som sådan en i mange henseender udmærket bog. De enkelte stoffer er ordnet alfabetisk, og der er et udmærket register, der gør det let at finde, hvad man søger. Det er en meget nyttig bog for teknikere, lærere og andre, der søger fyldige oplysninger om de mineralske råstoffer udenfor malmenes og brændselsstoffernes grupper.

Kaj Hansen.

Dorsey Hager: Practical Oil Geology. 6. edition. 19 × 13 cm. 589 s. 227 kort, diagrammer, tegninger og fotografier. 78 tabeller. Fyldig bibliografi. Mac Graw-Hill Book Company, New York — Toronto — London 1951.

Denne let læselige håndbog er skrevet for folk, der beskæftiger sig med eksplorering og udnyttelse af mineralolie og naturgas, men kan udmærket benyttes af enhver, der ønsker oplysninger om dette vigtige erhverv. De vigtigste kapitler er helliget den videnskabelige geologiske undersøgelses betydning for olieindustrien, f. eks.: Discussion of gas and oil traps — Searching for new gas and oil fields — Geological factors in oil-well drilling — Geological factors in oil production — What the geologist has done for the oil business.

De glimrende illustrerede eksempler på olieforekomster og deres relation til stratigrafi og terræn er desværre alle fra U.S.A., men de geologiske og tekniske erfaringer, som er opnået her, har vist sig at være nyttige også i andre dele af verden, og da olien i U.S.A. forekommer i sedimenter inden for alle geologiske perioder fra kambrium til sentertiær, er vel de fleste forekomstområder repræsenterede; men man savner her sammenligninger med forekomster i andre verdensdele. Der er gode, men specielle afsnit om oliens

fysiske og kemiske egenskaber, om stratigrafi og fossiler og om de mange eftersøgningsmetoder. Naturgas omtales i et særligt kapitel. Der gives en moderne oversigt over geoteknik og paleogeografi i U.S.A. I det indledende kapitel gennemgås teorierne om oliens oprindelse. Forfatteren er, som de fleste moderne forfattere, tilhænger af teorierne om den organiske oprindelse: olie og gas kan stamme fra et hvilket som helst plantisk eller dyrisk materiale, som indlejres i marine- eller ferskvandssedimenter. For geografen har tabeller over de kendte gas- og oliereserver samt produktionen inden for de enkelte stater og større felter en betydelig interesse. Tidligere beregninger af reserverne har altid været for små, de forhåndenværende kendte oliereserver kan med den nuværende produktion vare i godt 13 år, gasreserverne i 30 år, men forfatteren mener, at mængden af kendte reserver ikke vil aftage i flere år, da udnyttelsen af dybere lag i ældre felter og opdagelsen af ny forekomster foreløbig vil overstige eller holde trit med forbruget. Talrige steder arbejder man i mere end 3000 m dybde, det dybest producerende hul er ca. 4700 m dybt. I beregningerne er ikke medtaget de meget store forekomster af olieskifer i Utah, Colorado, Wyoming og California, som efter udviklingen af ny produktionsmetoder i en fjernere fremtid muligvis vil blive de vigtigste olie-felter i U.S.A.

Bogens hensigt er bl. a. at understrege værdien af en geologisk metodik under oliesøgning og produktion; det er overraskende, at der endnu i U.S.A. findes og produceres ikke så lidt olie uden videnskabelig assistance. Den geologiske metodes sikkerhed må ikke overvurderes, oliesøgning er endnu ofte en eventyrlig skattejagt, hvad erfaringerne her fra landet tydeligt viser, og som forfatteren siger — boret er stadig den endelige dommer.

Børge Jakobsen.

J. H. Schultze: Grossbritannien und Irland. I serien Kleine Länderkunden, udgivet af W. Evers. Franckh'schen Verlagshandlung, Stuttgart 1950. 14×20 cm, 274 S., 31 fotografier, 33 kort og diagrammer, tabeller. Dm. 10,80.

En systematisk „Länderkunde“, hvis første halvdel er opdelt i traditionelle afsnit. Das Land — Das Volk — Die Wirtschaft. Herved opnås en overskuelig håndbogsmæssig karakter. Afsnittene om naturfolkene er velafbalancerede. Kortet over klimaområderne (fig. 6) baseret på Köppens metode forekommer for specielt i en bog som denne. Skotland opdeles her i fire klimaområder, medens næ-